

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Warszawie

LWA.411.005.2019

**Pan
Kazimierz Jabłoński
Prezes Zarządu
Lesznowskiego Przedsiębiorstwa
Komunalnego Sp. z o.o.
ul. Poprzeczna 50,
05-506 Lesznów**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

K/19/005 - Realizacja zbiorowego zaopatrzenia w wodę gmin wiejskich
(kontrola sprawdzająca)

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Lesznowlskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. w Lesznowoli ¹ , ul. Poprzeczna 50, 05-506 Lesznowola
Kierownik jednostki kontrolowanej	Kazimierz Jabłoński, Prezes Zarządu Spółki ² , od 27 czerwca 2012 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	Prawidłowość realizacji wniosków sformułowanych po kontroli P/17/107 <i>Realizacja zbiorowego zaopatrzenia w wodę mieszkańców gmin wiejskich</i> oraz rzetelność informacji przekazanych przez kierowników jednostek kontrolowanych o podjętych lub planowanych do podjęcia działaniach w celu realizacji tych wniosków pokontrolnych.
Okres objęty kontrolą	Lata 2017 - 2019 (do 20 grudnia).
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie
Kontroler	Bartosz Pomykała, specjalista kp., upoważnienie do kontroli nr LWA/188/2019 z 2 grudnia 2019 r.

(akta kontroli str. 1-2, 7, 15, 20)

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W wyniku podjętych w Przedsiębiorstwie działań zrealizowano wszystkie wnioski pokontrolne sformułowane przez Delegaturę NIK w Warszawie po kontroli P/17/107 *Realizacja zbiorowego zaopatrzenia w wodę mieszkańców gmin wiejskich*. Przekazane przez Prezesa Zarządu informacje o podjętych lub planowanych do podjęcia działaniach odzwierciedlały stan faktyczny. Stwierdzona nieprawidłowość dotyczyła niepoinformowania odbiorców o zmianie postanowień Ogólnych warunków umów o zaopatrzenie w wodę i/albo odprowadzanie ścieków⁵.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

OBSZAR

Prawidłowość realizacji wniosków pokontrolnych oraz rzetelność informacji przekazanych przez kierowników jednostek kontrolowanych o podjętych lub planowanych do podjęcia działaniach w celu realizacji wniosków pokontrolnych.

Opis stanu faktycznego

1. Wniosek pokontrolny dotyczący wyeliminowania z Ogólnych warunków umów o zaopatrzenie w wodę i/albo odprowadzanie ścieków⁶ postanowień wyłączających odpowiedzialność odszkodowawczą Spółki za przerwy w dostawie wody spowodowane awarią urządzeń wodociągowych zrealizowano poprzez usunięcie z OWU przez Zarząd Spółki⁷ przedmiotowych postanowień⁸.

¹ Dalej także: LPK, Przedsiębiorstwo lub Spółka.

² Dalej także: Prezes lub Prezes Zarządu.

³ Dz. U. z 2019 r. poz. 489, ze zm., dalej: ustawa o NIK.

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Dalej: OWU.

⁶ Przyjętych uchwałami Zarządu Spółki Nr 8/2/15 z dnia 11 marca 2015 r. i nr 25/2/16 z dnia 1 lipca 2016 r., stanowiących załączniki do umów zawieranych z odbiorcami.

⁷ Uchwała Zarządu Spółki nr 26/1/17 z dnia 19 września 2017 r. w sprawie przyjęcia OWU.

⁸ Dotychczasowe postanowienia § 24 ust. 2 pkt 3 OWU naruszały prawa konsumentów, ograniczając odpowiedzialność Spółki za przerwy w dostawach wody. Rozszerzały one podstawy wyłączenia odpowiedzialności cywilnej na te sytuacje, w których zakład wodociągowy ponosi odpowiedzialność za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania.

Przedsiębiorstwo nie poinformowało odbiorców o powyższej zmianie w sposób określony w OWU, a jedynie poprzez zamieszczenie nowej treści tego dokumentu na stronie internetowej Spółki.

(akta kontroli str. 19-47, 55-71, 298-301)

2. Wniosek dotyczący prowadzenia ewidencji księgowej, zgodnie z art. 20 ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków⁹ zrealizowano poprzez aktualizację, w dniu 22 grudnia 2017 r.¹⁰, polityki rachunkowości wraz z planem kont, poprzez wydzielenie odrębnych kont analitycznych służących do ewidencjonowania kosztów (stałych i zmiennych), w odniesieniu do poszczególnych grup taryfowych odbiorców. Od dnia wejścia w życie ww. uchwały, tj. 1 stycznia 2018 r. ewidencja księgowa Przedsiębiorstwa, spełniała wymogi określone w art. 20 ust. 5 pkt 1 ww. ustawy.

(akta kontroli str. 19-47, 270-297, 306-314)

3. Wnioski pokontrolne dotyczące opracowywania taryf dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków zapewniających eliminowanie subsydiowania skrośnego oraz uwzględniania przy wyliczaniu niezbędnych przychodów, na potrzeby opracowania taryf za wodę, należności nieregularnych oraz marży zysku zgodnie z § 6 pkt 5 i 6 rozporządzenia Ministra Budownictwa z dnia 28 czerwca 2006 r. w sprawie określania taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryf oraz warunków rozliczeń za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków¹¹ zostały zrealizowane. Ustalono, że 9 marca 2018 r. Przedsiębiorstwo, zgodnie z art. 20 i 24b ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę złożyło do Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej Warszawie Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie wniosek o zatwierdzenie nowej taryfy na okres trzech lat. Przy opracowaniu taryf i ww. wniosku, do obliczenia niezbędnych przychodów, uwzględniono rezerwy na należności nieregularne oraz marżę zysku zapewniającą ochronę interesów odbiorców usług przed nieuzasadnionym wzrostem cen. W uzasadnieniu wniosku wskazano, iż zasady alokacji kosztów wprowadzone ww. rozporządzeniem oraz struktura organizacyjna Spółki pozwoliły na sprawiedliwy podział kosztów pomiędzy poszczególne rodzaje działalności, eliminując subsydiowanie skrośne¹². 23 kwietnia 2018 r. ww. organ regulacyjny zatwierdził¹³ wnioskowaną taryfę, a 24 kwietnia 2018 r. Rada Gminy Lesznówola, zgodnie z art. 24 ust. 6 ww. ustawy, uchwaliła¹⁴ dopłatę za zbiorowe odprowadzanie ścieków dla grupy taryfowej gospodarstw domowych. Nową taryfę opublikowano na stronie internetowej Spółki.

(akta kontroli str. 19-47, 195, 205-243, 302-305, 315)

4. Wniosek pokontrolny dotyczący przedstawiania Wójtowi wieloletnich planów rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych, celem ich sprawdzenia i przedłożenia Radzie Gminy, zgodnie z art. 21 ust. 4 i 5 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę, zrealizowano poprzez opracowanie i przedłożenie 9 października 2017 r. Wójtowi Gminy Lesznówola¹⁵ *Wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych na lata 2018-2033*¹⁶. Rada Gminy Lesznówola¹⁷ 25 października 2017 r. przyjęła

⁹ Dz.U. z 2019 r. poz. 1437, ze zm. Dalej: ustawa o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę.

¹⁰ Uchwała nr 37/2/17 Zarządu Spółki w sprawie przyjęcia dokumentacji opisującej przyjęte zasady rachunkowości.

¹¹ Dz.U. Nr 127, poz. 886 ze zm., zastąpione § 6 pkt 5 i 7 rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 27 lutego 2018 r. w sprawie określania taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryfy oraz warunków rozliczeń za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków (Dz. U. poz. 472), dalej: rozporządzenie w sprawie określania taryf.

¹² Tj. pokrywania kosztów dotyczących jednego rodzaju prowadzonej działalności gospodarczej, przychodami pochodzącymi z innego rodzaju działalności gospodarczej.

¹³ Decyzja WA.RET.070.1.211.2.2018.

¹⁴ Uchwałą nr 628/XLIII/2018.

¹⁵ Dalej: Wójt.

¹⁶ Przyjęty uchwałą Zarządu Spółki nr 28/1/17 z dnia 6 października 2017 r., dalej: Plan.

ww. Plan. Następnie Plan poddano dwóm aktualizacjom¹⁸ obejmującym m.in.: zmianę okresu jego obowiązywania na lata 2018-2023, zmianę zadań inwestycyjnych oraz zmiany w wielkości i strukturze finansowania zadań. Obie zaktualizowane wersje Planu po przedłożeniu Wójtowi zostały uchwalone¹⁹ przez Radę Gminy.

(akta kontroli str. 19-47, 72-76, 316-320, 330-342)

5. Wniosek pokontrolny dotyczący skorygowania przekazanych Marszałkowi Województwa Mazowieckiego informacji o zakresie korzystania ze środowiska i o wysokości należnych opłat za lata 2016-2017 oraz rozliczeń dokonanych z tego tytułu, dotyczących kwot należnych opłat za pobór wód bez ważnego pozwolenia wodnoprawnego, zrealizowano poprzez ponowne wyliczenie kwot²⁰ oraz złożenie 18 września 2017 r. stosownej korekty za lata 2014-2016. Na tej podstawie ustalono, że za lata 2014-2015 wystąpiły nadpłaty w kwotach 18,0 tys. zł i 5,4 tys. zł, a za 2016 r. niedopłata na kwotę 17,2 tys. zł. Rozliczenia dokonano poprzez kompensatę oraz pomniejszenie opłat za 2017 r. o 6,2 tys. zł.

(akta kontroli str. 19-47, 77-97, 353)

6. Wniosek pokontrolny dotyczący przeprowadzania okresowych kontroli stanu technicznego stacji uzdatniania wody z częstotliwością określoną w art. 62 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane²¹, zrealizowano poprzez wykonanie w obiektach wszystkich ośmiu stacji uzdatniania wody²² (w Mrokiwie, w Wólce Kosowskiej, w Marysinie, w Łazach, w Lesznowoli „Pole”, w Lesznowoli „PGR”, w Starej Iwicznej i w Mysiadle):

- w 2017 r. pięcioletnich okresowych kontroli stanu technicznego, których obowiązek przeprowadzenia wynika z art. 62 ust. 1 pkt 2 ww. ustawy,
- w latach 2018 i 2019 rocznych okresowych kontroli stanu technicznego, których obowiązek przeprowadzenia wynika z art. 62 ust. 1 pkt 1 lit. a, c ww. ustawy.

(akta kontroli str. 19-47, 98-193, 354-356)

7. Wniosek pokontrolny dotyczący wystąpienia do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego²³ o wydanie ocen higienicznych dla materiałów i wyrobów stosowanych do uzdatniania wody, stosownie do art. 12 ust. 2 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę, zrealizowano poprzez wystąpienie 11 maja i 20 czerwca 2018 r. ze stosownymi wnioskami oraz uzyskanie 29 maja i 26 czerwca 2018 r. z PPIS w Piasecznie pozytywnych ocen higienicznych dla wszystkich ośmiu SUW. Zgodnie z uzasadnieniami decyzji, załączona do wniosków dokumentacja zawierała wymagane informacje dotyczące realizowanego przedsięwzięcia tj. aktualne atesty higieniczne materiałów i wyrobów.

(akta kontroli str. 19-47, 244-251, 357)

8. Wniosek dotyczący informowania Wójta Gminy o przypadkach przekroczenia parametrów jakości wody pobranej do badań oraz o planowanych przedsięwzięciach naprawczych i harmonogramie ich realizacji, stosownie do § 5 pkt 2 i 3 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 13 listopada 2015 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi²⁴, zrealizowano poprzez poinformowanie PPIS oraz Wójta Gminy o stwierdzonych przypadkach²⁵ przekroczenia parametrów

¹⁷ Uchwałą nr 520/XXXVI/2017.

¹⁸ Aktualizacje przyjęte uchwałami Zarządu Spółki nr 18/1/18 z 15 maja 2018 r. i nr 43/2/18 z 28 grudnia 2018 r.

¹⁹ Odpowiednio uchwałami nr: 637/XLIV/2018 r. z dnia 29 maja 2018 r. oraz 53/VI/2019 z dnia 19 marca 2019 r.

²⁰ Na podstawie szczegółowych danych z ewidencji ilości pobranej wody, zamiast danych średniodobowego poboru wody.

²¹ Dz. U. z 2019 r. poz. 1186, ze zm.

²² Dalej także: SUW.

²³ Dalej: PPIS.

²⁴ Dz. U. poz. 1989, ze zm., zastąpione § 6 pkt 2 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. poz. 2294, ze zm.), dalej: rozporządzenie w sprawie jakości wody.

²⁵ Spośród 132 (w tym: 69 w 2018 r. oraz 63 w 2019 r.) badań jakości wody przeprowadzonych w latach 2018-2019 (do 18 grudnia) w ramach kontroli wewnętrznej, wyniki czterech wykazały przekroczenie wartości parametrycznych

jakości wody oraz o podjętych działaniach naprawczych, polegających głównie na płukaniu sieci wodociągowej. Ponownie przeprowadzone badania kontrolne jakości wody wykazały dopuszczalne parametry.

(akta kontroli str. 19-47, 196, 358-391, 405)

NIK zwraca uwagę na stosowanie przez Przedsiębiorstwo różnych form informowania o przekroczeniu parametrów jakości wody, w tym za pośrednictwem poczty elektronicznej, pisemnie lub ustnie. Obowiązująca w Spółce *Procedura postępowania na wypadek pogorszenia jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi oraz wystąpienia awarii wodociągowo-kanalizacyjnych na terenie Gminy Lesznowola*²⁶ nie wskazywała formy powiadomienia PPIS oraz Wójta Gminy. W ocenie NIK, pomimo braku przepisów zobowiązujących do zachowania zasady pisemności w kontaktach z organami państwowymi i samorządowymi w sprawie zdarzeń mogących wpłynąć na pogorszenie jakości wody (tj. np. awarii) lub wystąpienia przekroczeń dopuszczalnych wartości parametrów jakości wody, zasada ta powinna być stosowana, m.in. w celu umożliwienia oceny (w ramach kontroli wewnętrznej i zewnętrznej) prawidłowości wywiązywania się przez LPK z obowiązków nałożonych przez ustawodawcę.

9. W zakresie wniosku pokontrolnego dotyczącego podejmowania działań wskazanych w § 5 pkt 1 lit. c oraz pkt 7 rozporządzenia w sprawie jakości wody z 2015 r., każdorazowo w przypadku wystąpienia zdarzeń powodujących zmianę jakości wody w sieci wodociągowej, w tym awarii instalacji stwierdzono, iż w latach 2018-2019 (do 18 grudnia) wystąpiło łącznie 28 awarii sieci wodociągowych²⁷, mogących spowodować zmianę jakości wody, szczególnie jej pogorszenie. Ich przyczynami były rozszczelnienie na uzbrojeniu sieci spowodowane skorodowaniem połączeń śrubowych (20 awarii) oraz pęknięcie przewodu wodociągowego (8 awarii), a minimalny czas usunięcia awarii wynosił od dwóch do ponad siedmiu godzin. Po usunięciu każdej z awarii Przedsiębiorstwo stosownie do § 6 pkt 1 lit. c rozporządzenia w sprawie jakości wody²⁸ przeprowadziło badania jakości wody w miejscu wystąpienia awarii.

(akta kontroli str. 19-47, 258, 406)

10. Wniosek pokontrolny dotyczący przekazywania konsumentom informacji o jakości dostarczanej im wody, zgodnie z § 23 ust. 2 rozporządzenia w sprawie jakości wody²⁹, zrealizowano poprzez zamieszczanie na stronie internetowej Przedsiębiorstwa sporządzonych przez PPIS Ocen jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (w tym ocen okresowych³⁰), sprawozdań z badań przeprowadzonych przez Spółkę w ramach kontroli wewnętrznej oraz komunikatów o ewentualnych wykrytych przekroczeniach dopuszczalnych wartości parametrów jakości wody.

(akta kontroli str. 19-47, 197, 392-402, 421-430)

11. Aktualne dane o stanie realizacji wszystkich jedenastu wniosków pokontrolnych Kierownik ZGK przekazał NIK 15 września i 9 października 2017 r. oraz 22 lutego 2019 r. Informacje te były zgodne ze stanem faktycznym.

(akta kontroli str. 48-269)

wskazanych w załączniku nr 1 do rozporządzenia w sprawie jakości wody, tj. trzy przypadki w zakresie liczby mikroorganizmów w temp. 22°C oraz jeden przypadek w zakresie zawartości manganu (sprawozdania nr: SB/28304/2018, SB/20155/03/2019, SB/93735/08/2019 i SB/133660/11/2019).

²⁶ Przyjęta Uchwałą nr 28/2/17 Zarządu Spółki z dnia 6 października 2017 r.

²⁷ W tym 13 w 2018 r. oraz 15 w 2019 r. (do 18 grudnia).

²⁸ W rozporządzeniu z 13 listopada 2015 r. wymóg przeprowadzenia badań wody wynikał z § 5 pkt 1.

²⁹ § 26 ust. 4 pkt 2 ww. rozporządzenia w sprawie jakości wody z 2017 r.

³⁰ Okresowe oceny jakości wody za okres styczeń-grudzień 2018 r. sporządzone w 2019 r. stwierdziły przydatność do spożycia przez ludzi wody pochodzącej z wodociągu publicznego wszystkich ośmiu SUW.

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki stwierdzono nieprawidłowość polegająca na niepoinformowaniu odbiorców wody³¹ o zmianie postanowień OWU, w sposób określony w § 29 ust. 1 tego dokumentu, tj. poprzez doręczenie odbiorcom nowej treści conajmniej na miesiąc przed planowanym terminem wejścia w życie, wskazanie proponowanych zmian oraz poinformowanie o prawie do wypowiedzenia umowy.

(akta kontroli str. 55-71, 298)

Prezes Zarządu wyjaśnił, że OWU zostały zamieszczone na stronie internetowej Przedsiębiorstwa, natomiast poprzez nieumyślne i nieświadome przeoczenie nie poinformowano indywidualnie odbiorców o takiej zmianie. Ponadto wyjaśnił, iż Przedsiębiorstwo niezwłocznie przystąpi do informowania odbiorców o wprowadzonych w OWU zmianach.

(akta kontroli str. 323)

IV. Wnioski

Wnioski

Przedstawiając powyższe oceny wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK wnosi o zapewnienie przestrzegania postanowień OWU w szczególności w zakresie informowania odbiorców o zmianach jego postanowień.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Warszawie.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego

Warszawa, 06 lutego 2020 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Warszawie

Kontroler
Bartosz Pomykała
Specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

.....
podpis

³¹ Z którymi do 25 września 2017 r. (tj. od dnia obowiązywania uchwały nr 26/1/17 z 19 września 2017 r. zmieniającej postanowienia Ogólnych warunków umów), zawarto umowy o zaopatrzenie w wodę i/lub odprowadzanie ścieków.